

ОУ „Георги С. Раковски” – с. Ново село, общ. Русе, обл. Русенска

с. Ново село, общ. Русе; ул. „Трети март” №7; тел.: 08113/2711; e-mail: rakovski_novoselo1@abv.bg

УТВЪРЖДАВАМ:.....

ТАТЯНА МИНЕВА

**ПРОГРАМА
ЗА ПРЕВЕНЦИЯ НА РАННОТО НАПУСКАНЕ НА УЧИЛИЩЕ**

учебна 2022/2023 година

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е приета на заседание на Педагогическия съвет (Протокол №1/28.09.2022 г.) и е утвърдена със Заповед № *21*...../28.09.2022 г. на директора на училището

Настоящата програма конкретизира заложените политики, мерки и дейности в Стратегията за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система в област Русе, съобразно спецификата и конкретните условия в ОУ „Г. С. Раковски“ – с. Ново село, общ. Русе.

Програмата за превенция на ранното напускане на училище е част от училищната политика във връзка с прилагане на Механизма за съвместна работа на институциите по обхващане, включване и предотвратяване на отпадането в образователната система на деца и ученици в задължителна предучилищна и училищна възраст, приет с ПМС № 100/08.06.2018 г., както и в други национални, областни, общински и училищни политики с такава насоченост.

I. ИДЕНТИФИКАЦИЯ НА ПРОБЛЕМА

1. Анализ на причините, водещи отпадане от училище и напускане на образователната система

Причините за преждевременното напускане на училище могат да бъдат класифицирани в няколко основни категории:

- Икономически причини;
- Социални причини;
- Образователни причини;
- Етнокултурни причини;
- Институционални причини;
- Причини, свързани със здравния статус.

Социално-икономически причини:

- ✓ Лошото качество на живот на определени социални слоеве;
- ✓ Ниските доходи – невъзможност за покриване на разходите (учебници, тетрадки, дрехи, храна)
- ✓ Поради задължение да гледа по-малкия си брат/сестра;
- ✓ Използване на детето, непосещавашо училище като трудов ресурс (подпомага формирането на семейния бюджет или участие в домакинската работа).

Образователни причини:

- ✓ Затруднения при усвояване на учебния материал;
- ✓ Слаб интерес към учебния материал и произтичащото от него желание/нежелание да се посещава училище;
- ✓ Наличие на конфликтни отношения със съученици и/или учители и др.;

- ✓ Възможност за обучение в професионална паралелка.

Етнокултурни причини:

- ✓ По – ранното въстъпване в брак;
- ✓ Страх от родителите, поради опасност от откраждане;
- ✓ По – ниска ценност на образованието.

Психологически причини:

- ✓ Чувство за неуспех;
- ✓ Отчуждение от нагрупания училищен опит, неувереност в себе си;
- ✓ Самовъзприемане: „нямах късмет“, „не ми провъзвръж“, усещане за ограничен контрол върху събитията.

Институционални причини:

Като такива могат да се квалифицират недостатъчно координираният подход между различните служби и специалисти на национални, регионално, местно и училищно ниво за справяне с преждевременното напускане на училище; недостатъчно ефективният контрол върху управлението и функционирането на политиките за обхващане, задържане и реинтегриране на децата и учениците в образователната система. Положителната промяна на състоянието изисква прилагането на комплексни мерки и добра координация между институциите от няколко различни сектора на всяко ниво на управление. Основната част от отговорностите за прилагането в националната политика по отношение на задължителното образование е съсредоточена в Министерството на образованието и науката, което е естествен координационен център на междусекторните действия за намаляване на преждевременното напускане на училище.

Причини, свързани със здравния статус:

В контекста на политиките за развитие на приобщаващото образование продължава тенденцията за интегриране на децата със специални образователни потребности в общообразователните училища. Рисковете за преждевременното напускане на училище са свързани с недостатъчна подготовка на училищата за приобщаване на тези деца. Тук се включват и всички фактори на материалната

база, образователната среда, човешките и финансовите ресурси, които не отговарят на изискванията за прилагане на принципите на приобщаващото образование.

В ОУ „Г. С. Раковски” – с. Ново село все повече намалява дялът на отпадналите ученици като през последната учебна година няма отпаднали. Ежегодният статистически задълбочен анализ на превантивните дейности показва, че това се дължи най-вече на последователната политика на образователната институция в посока реализиране на дейности, залегнали в Стратегията ѝ за развитието, подчинени на принципите за:

- Всеобхватност на дейностите – осъществяване на дейности по превенция на тормоза и насилието, както и дейности за мотивация и преодоляване на проблемното поведение, които са израз на общата воля и на координираните усилия на всички участници в образователния процес;
- Публичност и прозрачност на цялостната политика – чрез интернет страницата на училището и партньорството с медиите, документирани на проблемните и рисковите ситуации и добрите практики;
- Обратна връзка с институции, родители, класни ръководители, ученици и учители;
- Идентифициране на рисковите фактори – доклад – анализи на класните ръководители.

2. Предприети политики и мерки от училището по превенция и оздравяване на отпадналите:

В ОУ „Г. С. Раковски” – с. Ново село се изпълнява програма и се предприемат мерки за задържане в училище и на група ученици, които поради липса на интерес или ниска мотивация не посещават редовно учебните занятия, имат пропуски в знанията си, допускат отсъствия по неизвинителни причини. При тези ученици се наблюдават негативни прояви по отношение на дисциплината и междуличностното общуване в училище.

Обект на специално внимание са и учениците, при които се наблюдава липса на родителски контрол, немотивирани са и са с нисък социален и образователен статус, които през предходната учебна година са допусkali повече от 5 отсъствия по неизвинителни причини, както и такива с подобни проблеми през настоящата година. Въпреки съдействието от страна на институция (като отделите за „Закрила на детето”, към Дирекция „Социално подпомагане” – гр. Русе МКВШПМН – гр. Русе), спрямо някои ученици бе постигнат успех с променлив характер.

В изпълнение на училищната програма от страна на училището са предприети мерки, както следва:

- ✓ *Административни мерки и работа с институциите за превенция на отпадането:*
- Отразяване на движението на учениците, проследяване на преместването, писма от/до приемачите училища и общини по местата на преместване на учениците.
- Наложени санкции от ПС за отсъствия по неуважителни причини.

- Подаване на информация за ученици, допуснали повече от 5 отсъствия по неуважителни причини.
 - Търсене на съдействие от кметове по места за установяване на контакт с родителите по местоживеење и обсъждане на мерки и действия за коригиране поведението на ученика.
 - Контрол на редовността на воденото и отчетаното на отсъствията на учениците от учители и класни ръководители, коректно отразяване на отсъствията на учениците в училищната документация.
- ✓ *Възпитателни мерки за превенция на отпадането.*
- ✓ *Работа с учениците*
- Изготвяне на индивидуална оценка на учениците в риск от отпадане и своевременно вписване в училищния регистър на застрашените от отпадане ученици.
 - Предприемане на индивидуални мерки и действия за превенция на ученици в риск на ниво училище.
 - Включване в дейности на училищния ученически съвет и създаване на подкрепяща среда – организиране на ученически пространства, гледане и обсъждане на филми с учебно-възпитателна цел, провеждане на занятия по подхода „връстници обучаваг връстници“ и др.
 - Паралелкови дейности и изяви за превенция на отпадане и работа с деца в риск съгласно плановете на класните ръководители.
 - Индивидуална и допълнителна работа с учениците с отсъствия – консултации, беседи, възлагане на персонални задачи, стимулиране на положителни постъпки и изяви.
 - Включване на учениците в риск от отпадане в извънкласни и извънучилищни дейности – участие в училищни празници, организиране на спортни празници и състезания, екскурзии, съвместни инициативи с Народно читалище „Надежда“ – с. Ново село.
 - Установяване на диалог училище – институции, имащи отношение към проблема и провеждане на съвместни инициативи с МКБШМН, инспектори от ДПС-МВР.
- ✓ *Работа с родителите*
- Запознаване на родителите с нормативните актове и училищни документи (План за дейността на училището, мерки и др.), засягащи техните задължения и отговорности, както и дейности по превенция на ранното напускане на училище.
 - Прилагане на нови подходи в работата с родителите – алтернативни родителски срещи, активно включване в общи дейности, родителите-партньори на училището.
 - Индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.
 - Работа с педагогически специалисти и непедагогически персонал
 - Изготвени училищни документи, насочени към подобряване на организационно-административната култура на длъжностните лица (*Инструкция за организиране дейността на класните ръководители в часовете за консултиране на родители и ученици и водене на училищната документация, образци на писма до родители и институции, система за формално общуване с родители*).

II. ЦЕЛИ НА ПРОГРАМАТА

1. Ограничаване отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система чрез провеждане на целенасочена и ефективна училищна политика и координирани действия и мерки.
2. Осигуряване на институционална подкрепа среда спрямо ученици в риск от отпадане чрез създаване на положителни нагласи към образователния процес, изграждане на мотивация за посещение на училище и участие в живота на училищната общност.

III. ОЧАКВАНИ РЕЗУЛТАТИ

1. Недопускане на ученици, отпаднали от училище или преждевременно напуснали образователната система.
2. Създадени условия и повишена мотивация за посещение на училище.
3. Подобряване на учебните резултати и осигуряване на своевременна и адекватна образователна подкрепа за развитието на учениците, включително на ученици от уязвими групи.

IV. ИНДИКАТОРИ ЗА ИЗПЪЛНЕНИЕ

1. Намаляване на отсъствията по уважителни и неуважителни причини:
 - брой отсъствия в края на срока/учебната година;
 - брой санкционирани ученици за отсъствия;
 - брой ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини;
2. Подобряване на учебните постижения на застрашените ученици.
3. Брой ученици в риск от отпадане, включени в училищни дейности.

V. ФИНАНСИРАНЕ ИЗПЪЛНЕНИЕТО НА ПРОГРАМАТА

1. От бюджета на училището.
2. Целеви средства за осигуряване на:
 - учебници на учениците от I – VII клас;
 - безплатен транспорт за пътуващите ученици до завършване на основно образование;
3. От Национални програми на МОН.
4. Проекти.

VI. МЕРКИ И ПОЛИТИКИ ЗА ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА

Дейности за реализиране на мерките и политиките	Изпълнител/и	Срок
1. ПРЕВЕНЦИЯ И ПОДКРЕПА НА УЧЕНИЦИТЕ. ОСИГУРЯВАНЕ НА ПОЗИТИВНА ОБРАЗОВАТЕЛНА СРЕДА		
1.1. Изготвяне на анализ и оценка на досегашната училищна програма за превенция на отпадането и намаляване на отсъствията от училище.	Директор	М. септември
1.2. Приемане на политики и мерки за превенция на отпадането от училище в съответствие с Областната стратегия за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преживременно напусналите образователната система в област Русе.	Директор	М. септември
1.3. Сформиране на училищни екипи за подкрепа на личностното развитие на ученици в риск съгласно разпоредбите на ЗПУО и Наредбата за приобщащото образование.	Директор	През учебната година
1.4. Прилагане на нови подходи в работата с родителите: - участие в дейността на обществения свят; - алтернативни родителски срещи; - съвместни дейности – по класове; - индивидуална работа с родители на застрашени от отпадане деца.	Класни ръководители	През учебната година
1.5. Включване в плана на класните ръководители на дейности за превенция на отпадане и работа с ученици в риск и техните родители.	Класни ръководители	М. септември
1.6. Включване на учениците в риск от отпадане в специфични училищни дейности: - за изява на творческия им потенциал – училищни празници, състезания, конкурси и др.; - инициативи, насочени към гражданско, екологично, патриотично възпитание; - свободен достъп до училищна спортна база; - за кариерно ориентиране и консултиране; - за превенция на рисковете и здравословни житейски избори.	Ръководители на групи, учители	През учебната година
1.7. Създаване на подкрепяща среда за учениците със специални образователни потребности (СОП) и условия за приобщаващо образование за ученици в риск от отпадане: - изготвяне на индивидуални учебни програми и планове за подкрепа за личностното развитие на учениците в риск и с ниска мотивация; - консултиране и допълнителна работа; - целенасочена подготовка за НВО;	Ресурсен учител	През учебната година

- недопускане на прояви на агресия и тормоз.		
1.8. Повишаване обхвата на учениците, включени в ЦОУД и осигуряване на условия за ефективното ѝ провеждане.	Класни ръководители, учител в група ЦОУД	През учебната година
1.9. Дейности на ученическите класни съвети в подкрепа на ученици в риск от отпадане вкл. и по подхода „Връстници обучават връстници“.	Класни ръководители	През учебната година
2. ИНСТИТУЦИОНАЛНИ ДЕЙНОСТИ		
2.1. Повишаване на уменията на педагогическите специалисти за: - работа с ученици с различни обучителни затруднения; - успешно взаимодействие между училището и семейството.	Учители	Съгласно плана за квалификация
2.2. Осигуряване на безплатен транспорт на всички пътуващи ученици до завършване на основно образование.	ЗАС	През учебната година
2.3. Ежемесечно подаване на информация в ИСРМ за ученици с 5 и повече отсъствия по неуважителни причини.	Класни ръководители, Определено длъжностно лице за работа в ИСРМ	До 15-то число на месеца
2.4. Ежемесечно подаване на информация за отсъствията на учениците чрез информационната система на МОН – модул „Отсъствия“.	Директор	До 5-то число на месеца
2.5. Обхват на учениците, подлежащи на задължително училищно обучение до 16-годишна възраст: - отразяване на движението на учениците; - проследяване на преместването, писма от/до приемалците училища и съответните общини.	Директор	Учебна 2022/2023 г.
2.6. Съвместни дейности с Обществения съвет: - провеждане на родителски срещи за запознаване със законовите разпоредби, права, задължения и отговорности на всяка от страните по изпълнение на държавната политика за ограничаване на отпадането от училище и намаляване дела на преждевременно напусналите образователната система.	Директор, Обществен съвет	През учебната година
2.7. Контрол по спазване на задълженията на учителите по регистриране на отсъствията на учениците, посещаемостта на учебните часове и извънучебните	Директор	Ежемесечно

дейности.		
2.8. Контрол по спазване на задълженията на класните ръководители за оформяне и отчитане на отсъствията на учениците.	Директор	Ежемесечно
2.9. Осигуряване на подкрепа на класни ръководители и учители в работата с ученици в риск: - консултации със специалисти и експерти от Д „СП“, МКБШПМН, МВР-ДПС и др.	Директор	През учебната година
2.10. Извършване на своевременно оценка на риска от отпадане и адекватна реакция спрямо ученици, застрашени от отпадане.	Класни ръководители	През учебната година
2.11. Уведомяване на институциите (Община, МКБШПМН, Дирекция „Социално подпомогане“) за прилагане на законови лостове по отношение на родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище.	Класни ръководители	При необходимост
2.12. Работа с родителите, които не осигуряват присъствието на децата си в училище: - информиране и консултиране на родителите по изпълнение на задълженията за осигуряване присъствието на децата им в училище, отговорности и превенция; - сключване на споразумение между училището и родителите, в което се фиксират ангажиментите на страните по превенция на отпадането.	Класни ръководители	При необходимост